

Del I Innledning

Once you bring a life into the world you must protect it. We must protect it by changing the world. (Elie Wiesel 1928-)

I 2008 ble det oppnevnt et nytt utvalg, med 9 engasjerte, kunnskapsrike og motiverte foreldre. Ni foreldre som har en drøm og et ønske om å gi den beste oppveksten og den beste skolegangen til barn i grunnskolen. Det første året har vært preget av at det er et nytt utvalg. Utvalgsmedlemmene har hatt møter og gjensidig orientering med representanter fra KD, Utdanningsdirektoratet, lærerorganisasjonene og andre av FUGs samarbeidsparter. I slutten av mai var det et møte mellom FUG og statsminister Jens Stoltenberg. Det var første gang i FUGs historie at utvalget møtte statsministeren. Utvalget har måttet bruke en del tid dette første året til å sette seg inn i FUGs arbeidsområder, gå opp rutiner og bli kjent med hverandre og sekretariatet.

Skolen er en institusjon som gir oss foreldre fremtidshåp. Det er på skolen, da først og fremst i klasserommet, deler av vår drøm om at barna våre skal lykkes i livet, blir realisert. Når vi da leser eller hører i mediene og i skoledebatten om frafall i videregående opplæring, økende mobbing, uro og bråk, mangel på kvalifiserte lærere, manglende vedlikehold av skolebygg, rangering av skoler eller dårlige resultater på nasjonale prøver, blir vi foreldre engstelige for våre barns fremtid. Vi har en visjon om å forandre denne negative delen av våre barns skolehverdag. Vi foreldre har hovedansvaret for våre barn. Dette ansvaret tar vi på alvor, derfor ønsker vi å engasjere oss i skolen. Eller som Elie Wiesel sier: *Once you bring a life into the world you must protect it. We must protect it by changing the world.* Vi ønsker å skape en skole uten krenkelser og mobbing, med et godt læringsmiljø, engasjerte foreldre og en god dialog mellom hjemmet og skolen. Det er gjennom dialogen og samarbeidet vi kan støtte, hjelpe, forandre det negative og forsterke det positive i skolen. I skolen, hvor barna våre lever store deler av sitt liv. I dialogen ligger det et ønske om å gi våre barn mot til å satse på sine drømmer, oppleve mestring og hjelp til å lykkes på skolen, både sosialt og faglig. FUG har tatt disse utfordringene på alvor. Vi har i de siste årene samlet forskning, undersøkelser og hverdagshistorier som viser at foreldre kan gjøre en forskjell på flere av disse områdene.

Vi foreldre har tatt ulik forskning og ulike undersøkelser på alvor. Vi har lyttet til våre barns stemmer hvor de uttrykker at de setter pris på foreldre som engasjerer seg, bryr seg og har tid til dem. Forskingen og undersøkelsene blir brukt som grunnlag og argumentasjon i foredrag, artikler, notater, innlegg osv. Vi har tatt de unges stemme og forskning som viser at vi foreldre har stor betydning når det gjelder frafall i videregående opplæring, på alvor. Vi ønsker å vekke engasjement hos foreldre og formidle til dem at vi må på banen og sammen med skolen støtte våre barn i deres skolegang, ikke bare på barneskolen, men også på ungdomsskolen og videregående skole. Vi kan forebygge fravær, vi kan forebygge frafall ved å støtte og motivere våre barn til å satse på de fagene hvor de mangler "den lille innsatsen" for å klare en toer for å bestå i faget. For å få formidlet denne informasjonen og for å engasjere foreldre, utviklet FUG et spill som heter "Dialog". Et spill som avklarer forventninger og som er siktet mot foreldre på ungdomstrinnet. Forskingen er også brukt i utvikling av vårt materiell, for eksempel i skolestartkampanjen "SKAP dialog" for 8. trinn. Forskning har dyktiggjort foreldre til å støtte, motivere og oppmuntre sine barn og gitt dem kunnskap om hvordan de kan samarbeide med skolen. Foreldrenes betydning i barns læring ble mer og mer synlig både for foreldrene selv, politikere og for utdanningssektoren. Dette ble også synliggjort og ivaretatt fra regjeringens side i stortingsmelding nr 31, *Kvalitet i skolen*.

Dette utvalget har også jobbet aktivt med arbeid mot mobbing. Som et ledd i oppfølging av mobbemanifestet, innledet vi et samarbeid med Utdanningsforbundet om ”Den utfordrende samtalen” mellom foreldre og lærer.

En av hovedsakene i 2008 har vært forberedelsen av at FUG fra og med 01.01.09 har fått utvidet sitt mandat til å omfatte første året i videregående opplæring. Dette krever lov- og forskriftsendringer og kompetanseheving i både utvalg og sekretariat. Det innebærer utvidet målgruppe, flere samarbeidsparter, ny grafisk profil og nytt materiell.

En stor takk rettes til sekretariatet i FUG. Det har vært et sekretariat som har bidratt med sin kunnskap, kompetanse og støtte, de har vært tilgjengelige og gjort det mulig for oss i utvalget å få gjennomført vårt arbeid på en tydelig måte.

Et engasjert utvalg med en drøm om å forandre skolehverdagen til våre barn til et enda bedre sted, går inn i et nytt år med brennende hjerter.

Jessheim 12.02.2009

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Lovdahl Helge Brønns". The signature is written in a cursive, flowing style.

Del II FUGs virksomhet 2008

Vi viser til St. prp. nr. 1 (2007-2008) for Kunnskapsdepartementet og Budsjettinnst. S. nr. 12 (2007-2008) og tildelingsbrevet til Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG).

I brev om tildeling for 2008 heter det om FUGs ansvar og hovedoppgaver:

2. Ansvar og hovedoppgaver

Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) er et selvstendig rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet i saker om samarbeid mellom skole og hjem. FUG skal arbeide for godt samarbeid mellom skole og hjem, og skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng, jf. forskrift til opplæringsloven § 20-1. FUG skal videre arbeide for å styrke foreldreengasjementet og foreldreinnflytelsen i grunnskolen gjennom informasjon, skolering og veiledning overfor foreldre. Utvalget har et spesielt ansvar for å stimulere dialogen mellom hjem og skole. Det er en viktig oppgave for utvalget å bidra til å få alle foreldre med i dette arbeidet.

FUGs mandat er foreslått utvidet til å gjelde også det første året i videregående opplæring, jf. St.meld. nr. 16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen og Innst. S. nr. 164 (2006-2007). Forslag til lovendring har vært på høring høsten 2007, og departementet har mottatt FUGs høringsuttalelse. Våren 2008 vil et samlet lovendringsforslag bli oversendt Stortinget for endelig behandling. Da vil det også bli avklart når den foreslåtte mandatutvidelsen for FUG vil tre i kraft. Departementet vil komme tilbake til saken.

I samme dokument er det presisert at FUGs rådgivende funksjon overfor Kunnskapsdepartementet omfatter utdanningsmyndighetene generelt. I kapittelet om samarbeid med andre aktører står følgende å lese:

FUGs rådgivende funksjon overfor Kunnskapsdepartementet omfatter også Utdanningsdirektoratet. FUG skal fortsette samarbeidet med Utdanningsdirektoratet, herunder fylkesmennene, i saker der foreldreperspektivet er til stede. I saker som gjelder informasjon og veiledning til foreldre, skal FUG samordne sine aktiviteter med direktoratet og fylkesmennene. FUG skal videreføre samarbeidet med samiske foreldre og deres organisasjoner. FUG skal samarbeide med og støtte minoritetsspråklige ressursnettverk (MiR).

Tildelingsbrev 2008 – mål for 2008

I tildelingsbrevet til FUG for 2008 foreligger det føringer og krav om at samarbeidet mellom hjem og skole skal komme elevene til gode, slik at elevene får et best mulig utbytte av opplæringen. Dette fordi et godt samarbeid kan medvirke til å jevne ut sosiale forskjeller mellom elevene. Føringene er konkretisert i følgende mål:

FUG skal

- *ha en rådgivende funksjon for Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet i saker som gjelder samarbeid mellom hjem og skole*
- *arbeide for et godt samarbeid mellom hjem og skole ved å gi informasjon og veiledning til foreldre, særlig tillitsvalgte foreldre*
- *arbeide for å nå alle foreldre med hjem-skole-samarbeidet*
- *arbeide for å fremme elevenes læring og skolemotivasjon*

Tildelingsbrev 2008 - resultatkrav for 2008

FUG skal i 2008

- *i sin rolle som rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet, herunder Utdanningsdirektoratet, bidra aktivt med synspunkter på aktuelle saker*
- *forberede den foreslåtte mandatutvidelsen i samarbeid med departementet*
- *gjennom målrettede tiltak bidra til økt kompetanse i foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU), dette for å styrke foreldrenes medvirkning i skolen og foreldrerollen i barnas læring*
- *fortsette å informere skoleverket og lærerutdanningene om den rollen foreldre har for elevenes opplæring, dette for å øke kompetansen i hjem-skole-samarbeid for de som jobber i skolen*
- *fortsette å arbeide for at alle foreldre engasjerer seg i opplæringen, uavhengig av sosial bakgrunn, bl.a. ved å spre kunnskap om sammenhengen mellom foreldrestøtte og elevenes motivasjon*
- *fortsette å gi informasjon og veiledning til foreldre, særlig tillitsvalgte foreldre, inkludert kommunale foreldreutvalg (KFU)*
- *bidra med informasjon og veiledning til foreldre vedrørende reformen Kunnskapsløftet, nasjonale strategier og handlingsplaner for bedring av læringsresultater og læringsmiljø, dette for å medvirke til at kvaliteten på arbeidet i grunnskolen blir hevet*
- *spre kunnskap om den viktige rollen foreldre har for elevenes læring og skolemotivasjon, jf. resultatene fra prosjektet "Minoritetspråklige foreldre – en ressurs for elevenes læring i skolen", dette for å medvirke til utjevning av sosiale forskjeller mellom elever*
- *prioritere tilpasset hjem-skole-samarbeid for å møte mangfoldet av elever og foreldre i skolen*

FUGs virksomhetsplan for 2008

I virksomhetsplanen for 2008 har FUG definert to prioriterte satsingsområder:

1. Være rådgivere overfor offentlige myndigheter slik at foreldre blir sett på som en naturlig samarbeidspart og ressurs i utvikling av skolen, og bidra i arbeidet med de nasjonale strategier. **Utjevning av sosiale forskjeller, kvalitetsutvikling i skolen og arbeid for å hindre frafall i videregående opplæring er sentrale områder.** FUG vil arbeide for at myndighetene og skoler i større grad tar ansvar for informasjon til foreldre. FUG vil også formidle forskning som dokumenterer foreldres betydning for barns læring.
2. Være rådgivere overfor foreldre ved å motivere for engasjement og deltagelse i skolens rådsorganer, og spre kunnskap om den viktige rollen alle foreldre har for elevenes læring og skolemotivasjon. Skolestartsendingen er en viktig satsing for å nå ut til enkeltforeldre. FUG vil også satse på skolering av og materiell til tillitsvalgte foreldre og arbeide for et bedre skolemiljø.

Kommunikasjonsarbeidet i FUG

Kommunikasjonsarbeidet i FUG skal bidra til at FUG når sine overordnede mål. Strategien integreres med virksomhetsplanen. Kommunikasjonsarbeidet i FUG skal bidra til at FUG framstår som en troverdig aktør og gi utvalget tyngde overfor beslutningstakere og aktører på alle nivåer i utdanningsfeltet.

Kommunikasjonsarbeidet forholder seg til FUGs mandat som er å være et eget selvstendig forvaltingsorgan og et rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet.

FUGs rolle

FUG skal i samarbeidet mellom hjem og skole på alle nivåer i skolesystemet være:

- **Kunnskapsleverandør**
 - o Initiere, samle og formidle forskning om hjem-skole-samarbeid og om foreldre som ressurs i barns læring
- **Brobygger**
 - o Skape dialog og bygge relasjoner mellom FUG, utdanningsmyndighetene og sentrale aktører
 - o Stimulere til samarbeid både på skole- og kommunenivå
- **Skolepolitisk aktør**
 - o Være pådriver for at utdanningsmyndighetene ivaretar foreldrenes rettigheter
 - o Øke foreldremedvirkningen i skolen

Aktiviteten i 2008 – tiltak og resultater

I årsrapporten for 2008 skal FUG redegjøre for aktiviteten i 2008 og gi en vurdering av de resultatene som er oppnådd i forhold til resultatmålene gitt i tildelingsbrevet for 2008.

Årsrapporten må inneholde rapporteringer om virksomheten og relevante statistiske opplysninger. Det må redegjøres for hva de tildelte midlene er brukt til og hvilke resultater som er oppnådd, og det må gis en vurdering av innsats og oppnådde resultater i forhold til de målene som var satt for budsjettåret. FUG skal også redegjøre for hvordan informasjonsrollen er gjennomført.

Årsrapporten er disponert i samsvar med resultatkravene i tildelingsbrevet og ut fra prioriterte satsninger i virksomhetsplanen. Dette innebærer at FUG rapporterer innenfor følgende tre hovedområder:

1. Være rådgivere overfor offentlige myndigheter slik at foreldre blir sett på som en naturlig samarbeidspart og ressurs i utvikling av skolen. FUG vil bidra i arbeidet med de nasjonale strategier. Utjevning av sosiale forskjeller, kvalitetsutvikling i skolen og arbeid for å hindre frafall i videregående er sentrale områder. FUG vil arbeide for at myndighetene og skoler i større grad tar ansvar for informasjon til foreldre. FUG vil også formidle forskning som dokumenterer foreldres betydning for barns læring.
2. Være rådgivere overfor foreldre ved å motivere for engasjement og deltagelse i skolens rådsorganer og spre kunnskap om den viktige rollen alle foreldre har for elevenes læring og skolemotivasjon. Skolestartsendingen er en viktig satsing for å nå ut til enkeltforeldre. FUG vil også satse på skolering av og materiell til tillitsvalgte og arbeide for et bedre skolemiljø.
3. Redegjøre for hvordan informasjonsrollen er gjennomført.

Nytt utvalg - noen utfordringer i 2008

I januar 2008 ble det oppnevnt nytt FUG for perioden 2008 – 2011. Loveleen Rihel Brenna og Nina Bøhnsdalen som begge var med i forrige periode, ble gjenoppnevnt som henholdsvis leder og nestleder.

I løpet av 2008 er det avholdt 5 FUG-møter og 7 møter i arbeidsutvalget. FUG-møte nr. 4 i september ble avholdt i Solna i Sverige i forbindelse med et nordisk seminar i regi av Nordisk Komité. For øvrig er alle møtene blitt avholdt i Oslo.

Det første året har vært preget av at det er et nytt utvalg. Utvalgsmedlemmene har hatt møter og gjensidig orientering med representanter fra KD, Utdanningsdirektoratet, lærerorganisasjonene og andre av FUGs samarbeidsparter. I slutten av mai var det et møte mellom FUG og statsminister Jens Stoltenberg. Det var statsministeren som hadde invitert FUG for å drøfte kvalitetsutvikling i skolen sett fra foreldrenes ståsted. Det er første gang i FUGs historie at utvalget har fått møte statsministeren.

Utvalget har måttet bruke en del tid dette første året til å sette seg inn i FUGs arbeidsområder, gå opp rutiner og bli kjent med hverandre og sekretariatet. FUG har brukt tid på å prioritere og legge rammer for arbeidet, sette seg inn i FUGs mandat og rolleforståelse og fastsette virksomhetsplan.

En av hovedsakene i 2008 har vært forberedelsen av at FUG fra og med 01.01.09 har fått utvidet sitt mandat til å omfatte første året i videregående opplæring. Dette krever lov- og forskriftsendringer og kompetanseheving i både utvalg og sekretariat. Det innebærer utvidet målgruppe, flere samarbeidsparter, ny grafisk profil og nytt materiell.

Andre viktige saker dette året har vært innspill til stortingsmeldingen om Kvalitet i skolen og avslutning av KFU-prosjektet i Nord-Trøndelag med oppsummeringskonferanse i oktober.

En av sakene utvalget ”overtok” fra forrige periode, var arbeidet med å få foreldrenes viktige rolle for barn og unges opplæring mer tydeliggjort i den nye formålsparagrafen for grunnopplæringen enn Bostadutvalgets forslag la opp til. Etter en lang utsettelse, ble saken behandlet i Stortinget i desember 2008. FUG fikk gjennomslag for sitt forslag til formulering om at ”opplæringen skal skje i forståelse og samarbeid med hjemmet”, og at denne setningen skulle innlede formålsparagrafen.

AKTIVITETER KNYTTET OPP MOT UTDANNINGSMYNDIGHETENE.

Etatsstyringsmøter

Det avholdes to etatsstyringsmøter mellom Kunnskapsdepartementet og FUG hvert år. Dette er helt nødvendige og gode møter, blant annet fordi de har fokus på hvilke saker departementet jobber med og hvilke saker som vil komme i nær framtid. På møtene åpnes det for prinsipielle drøftinger og avklaring av samarbeidsformer. Uklarheter i mandatet til FUG og presisering av mandatet har også vært et aktuelt tema i 2008. Signaler fra etatsstyringsmøtene brukes av utvalget som utgangspunkt for oppfølging mellom møtene.

I 2008 har det vært tett dialog mellom departementet og KD i arbeidet med tekstdelen i tildelingsbrevet. Dette ga rom for å håndtere dilemmaer som ligger i etatsstyring/selvstendig

organ på en god måte. FUG vil også peke på den gode dialogen med juristene i KD i forbindelse med lovendringen om plikt til samarbeid hjem – skole i VGO som var et direkte resultat av den åpne dialogen i etatsstyringsmøtet.

Det varierer i hvilken grad FUGs innspill får innvirkning på prosesser. For FUG er det viktig å få god informasjon fra departementet i forkant når det arbeides med saker av interesse for FUG, slik at utvalget har mulighet til å involvere seg underveis. Representanter fra KD inviteres til FUG-møter, både for gjensidig orientering og for å gi informasjon om saker det arbeides med til enhver tid. FUG har god erfaring med disse møtene. FUG-medlemmene gir uttrykk for at de synes det er verdifullt med førstehånds informasjon om aktuelle saker i KD.

Møter og samarbeid med politisk ledelse i KD

Det er to årlige faste møter mellom FUG og politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet. Tidspunktene for disse møtene lar seg vanskelig kalenderfeste fordi aktuelle politiske saker medfører nødvendige endringer i møteplanen for statsråden. I tillegg til de faste møtene har utvalgsleder både formelle og uformelle samtaler med statsråden og/eller statssekretæren. Utvalget gir sterkt uttrykk for at politisk ledelse i KD er interessert i og opptatt av FUG sitt arbeid, og at dette arbeidet blir høyt verdsatt. FUG registrerer en stor grad av gjennomslag for sine synspunkt hos politisk ledelse.

FUG-leder holder ellers løpende kontakt med utdanningskomiteen i Stortinget. Denne kontakten, som ofte er av uformell karakter, har som siktemål å bidra til at komiteens medlemmer blir oppdatert på FUGs syn på aktuelle saker og problemstillinger.

Møter og samarbeid med Utdanningsdirektoratet

FUG-leder og sekretariatsleder har faste møter med ledergruppen i Utdanningsdirektoratet. Dette er i samsvar med etablerte rutiner og er av vesentlig betydning for FUGs virksomhet. Dette fordi møtene meisler ut aktuelle samarbeidsområder og muliggjør samordning av synspunkter. Utdanningsdirektoratet er generelt den samarbeidspartneren innenfor utdanningsmyndighetene som FUG samarbeider mest og tettest med. Av viktige kjernesaker for FUG kan nevnes samarbeid rundt elevenes arbeidsmiljø nedfelt i opplæringslovens kap. 9a og felles innsats for å få Foreldreundersøkelsen til å bli et obligatorisk tilbud til foresatte. Målet er å få et større foreldreengasjement, at skolene skal spørre foreldrene hva de mener om skolen og at foreldrene på den måten kan bidra i kvalitetsutviklingen av egen skole, samtidig som skoleledelsen får et viktig bidrag til kvalitetsforbedring av vesentlige sider ved skolens virksomhet.

Høringsarbeid

Å avgi høringsuttalelser er en viktig del av FUGs oppgave som rådgivende organ for KD og Utdanningsdirektoratet. Gjennom høringsuttalelser klargjør FUG sitt syn på aktuelle saker, og har muligheten til å påvirke.

I 2008 har FUG uttalt seg om følgende saker:

Utvidet timetall på barnetrinnet

Stortinget vedtok at timetallet på barnetrinnet skulle økes med fem uketimer fra høsten 2008. Departementet bad om synspunkter på gjennomføring av timetallsøkningen. FUG sa blant annet i sin høringsuttalelse: ”Flere timer i norsk, matematikk og engelsk gir ikke automatisk bedre læringsresultater. En utvidelse av timetallet forutsetter at skolen gir den enkelte elev tilpasset opplæring.”

Tilbud om fag fra videregående opplæring for elever på ungdomstrinnet

FUG uttalte blant annet: ”FUG er svært glad for at Kunnskapsløftet går fremover, og at det nå også kommer på plass ordninger med gode og organiserte overganger mellom ungdomsskoler og videregående skoler. Vi ser imidlertid av høringsnotatet fra Utdanningsdirektoratet at det fremdeles er uklarerhet omkring overgangen og muligheter for å ta fag fra videregående nivå.”

Rammer for læreplanarbeid i programfag til valg på ungdomstrinnet

FUG uttalte blant annet: ”FUG ønsker å innlede dette svaret med å si at ungdommene er veldig unge når de nå skal velge programfag til valg (PTV) i ungdomsskolen. Dette stiller store krav til ungdommene selv, men og til foresatte. Det stiller også store krav til skole, rådgivning og myndigheter. Det er et felles ønske om å unngå feilvalg. Vårt håp er at denne ordningen skal bedre denne situasjonen når nå ungdommene skal velge fordypning. For mange blir dette valget avgjørende når de skal velge retning videre. Det er derfor særlig viktig å velge rett første gang.”

Læreplan i religion, livssyn og etikk (RLE)

FUG sa blant annet i sin høringsuttalelse: ”Skolen må lære elevene hva som er felles i de ulike religionene og hva som er den enkelte religionens særegenhet. Dette kan bidra til å skape felles forståelse mellom elevene, og det er positivt for integrering og mangfold både i skolen og i samfunnet for øvrig.”

Retten til nødvendig rådgivning samt anbefalt formell kompetanse og anbefalte kompetansekriterier for rådgivere

FUG anbefaler i sin høringsuttalelse at foreldre må delta mye mer aktivt i rådgivningen enn tilfellet er i dag.

Frukt og grønt i grunnskolen

FUG mener at ordningen med frukt og grønt bør gjelde alle elever i grunnskolen. FUG fikk ikke gjennomslag for dette. Loven trådte i kraft 01.08.08.

Justert læreplan i norsk

Utdanningsdirektoratet foreslo endringer i læreplanen i norsk for å styrke leseopplæringen på 2. og 4. årstrinn. Justeringer er også gjort på øvrige årstrinn. FUG understreker i sin høringsuttalelse at lærere som underviser i norsk på barnetrinnet bør ha ett års fordypning, og norsklærere på ungdomstrinnet bør gjerne ha mastergrad. Tidlig involvering av foreldre/foresatte er også meget viktig slik at foreldre kan komme tidlig på banen med hjelp og støtte til barna.

Politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige

FUG vektlegger i sin høringsuttalelse at hensynet til barn og unges beskyttelse og sikkerhet må veie tyngre enn hensynet til personvern og resosialisering for den person politiattesten gjelder.

Personopplysninger – registrering

FUG er meget skeptisk til at det skal gis større mulighet for å innhente sensitive personopplysninger fra elever i skolen. FUG kan ikke se at slike opplysninger har noen sammenheng med intensjonen bak lovendringen - å forbedre kvaliteten i skolen

Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven, bl.a. forpliktelse for videregående skoler til samarbeid

FUG uttalte blant annet: ”FUG mener at foreldremedvirkning er særlig viktig ved tidlig innsats fordi foreldrene da har så stor innvirkning på elevens utbytte av læring. FUG ønsker derfor å få inn følgende formulering om hjem-skole-samarbeid i lovteksten: *Kommunene skal sette særlig fokus på samarbeidet med hjemmet i forbindelse med forsterka opplæring.*”

Alle FUGs høringsuttalelser publiseres på www.fug.no, under: FUG mener.

Oppfølging av stortingsmelding om Kvalitet i skolen

FUG har kommet med en rekke innspill til oppfølgingen av stortingsmeldingen. FUG har i sin oppfølging lagt vekt på å fokusere på foreldrenes betydning for barnas læring og læringsutbytte i skolen og oppfølging av kap 9a. Stortingsmeldingen er gjennomsyret av betydningen av hjem-skole-samarbeid. FUG vil spesielt peke på innspill i forbindelse med obligatorisk rektorutdanning, vektlegging av læreres kompetanse, innspill relatert til ulike typer foreldreskoler, betydningen av å bruke eksisterende undersøkelser for kvalitetsforbedring i skolen og arbeidet med nytt manifest mot mobbing og IS-avtale. FUG følger opp dette arbeidet også i 2009.

Deltakelse i ulike arbeids- og referansegrupper

FUG deltok i 30 arbeids- og referansegrupper på nasjonalt nivå i 2008, 27 av gruppene var aktive ved utgangen av 2008. Flertallet av referansegruppene er i regi av Utdanningsdirektoratet eller i regi av Utdanningsdirektoratets underliggende virksomheter. FUGs viktigste bidrag i disse gruppene er å representere foreldrestemmen. Selv om FUG ikke alltid opplever at synspunktene blir tatt til følge, så opplever utvalgsmedlemmene at FUG generelt sett blir lyttet til, og at innspill blir tatt hensyn til i det videre arbeidet. Det er fremdeles ikke alle instanser som har tatt med foreldreperspektivet i sin tenkning.

FUG-medlemmene opplever det ofte som et dilemma at de fleste representanter i disse gruppene er heltidsansatt i den organisasjonen de representerer. Å være FUG-medlem er et verv ved siden av full jobb. Mange har ikke anledning til å ta fri utover de dagene det er møte i FUG (fem to-dagers møte i året). Det kan også være problematisk for dem som bor langt unna Oslo å bruke en dag, ev. ett døgn, på et møte i Oslo som varer to eller tre timer. Derfor er det i en del tilfeller representanter fra FUGs sekretariat som møter for FUG. Dette er heller ikke alltid like enkelt å få til på grunn av et lite sekretariat med et dokumentert stort arbeidspress. Med bakgrunn i disse erfaringene, og med tanke på risikovurdering/sårbarhetsanalyse ved eventuelle fravær fra arbeidsgruppene, foretar FUG en kontinuerlig vurdering av deltakelsen med sikte på å kunne konsentrere deltakelsen i gruppene, og med overlappende deltakelse fra utvalgsmedlemmene.

Møter med sentrale aktører på nasjonalt nivå

I tillegg har FUG, vesentlig FUG-leder og representanter fra sekretariatet, hatt jevnlig møter med KS, Elevorganisasjonen, Utdanningsforbundet og andre der man har diskutert skolepolitiske saker av felles interesse. Disse møtene er av stor verdi, saker av gjensidig interesse er tatt opp og drøftet. Samarbeidet er et viktig ledd i strategien for at sentrale aktører skal ta ansvar for utvikling av hjem-skole-samarbeid og økt foreldremedvirkning.

FUG-leder har også hatt jevnlig kontakt med mange sentrale politikere fra ulike partier og arbeidet for at foreldreperspektivet blir enda bedre synliggjort i utdanningspolitikken. FUG har utarbeidet et notat om hva FUG mener og står for, som innspill til de enkelte partiers partiprogram.

Samarbeid i Nordisk Komité (NOKO)

Det er et godt samarbeid mellom de nordiske foreldreorganisasjonene gjennom Nordisk Komité. Komiteen består av lederne for foreldreorganisasjonene i de nordiske landene. Møtene og formannsvervet går på omgang. Sekretariatsoppgavene ivaretas av den danske foreldreorganisasjonen Skole og Samfund.

Mange saker er av felles interesse for de nordiske landene, for eksempel hjem-skole-samarbeid inn i lærerutdanningen, foreldrenes rolle i kvalitetsutvikling og skolevurdering, mobbing - skolens ansvar og foreldrenes rolle. Møtene brukes til å utveksle erfaringer, gi innspill og foreslå tiltak. De nordiske landene utveksler også ideer og erfaringer når det gjelder materiell/forskning/prosjekter m.m. Det ble i 2008 besluttet at NOKO søker midler fra Nordplus Horizontal-programmet med tanke på å utvikle utdanningsmodul vedrørende hjem-skole-samarbeidet i lærerutdanningen. Søknad sendes i februar 2009.

Møter i 2008

Det har vært avholdt to møter i Nordisk Komité i 2008. Det første var i Helsinki, Finland, den 29.02 – 01.03. Sekretariatslederne er med på møtene i NOKO én gang i året og var med på møtet i Helsinki. Sekretariatslederne drøftet bl.a. samarbeid omkring Nordisk Ministerråds programstøtteordninger samt gjensidig informasjon/orientering organisasjonene imellom.

Konferanse 19. - 21. september 2008

Annethvert år avholdes en nordisk konferanse i det landet som har formannsvervet. Deltakere på konferansen er foreldreutvalgene i de nordiske landene samt representanter fra sekretariatene. I helgen 19. – 21. september ble den nordiske konferansen avholdt i Solna utenfor Stockholm. Tema for konferansen var: "Forældre som ressource i skolen". En av foredragsholderne var Charles Desforges fra England, en av de fremste forskerne i verden på hjem-skole-samarbeid og foreldrenes betydning for barns læring og utvikling.

Norge overtok formannskapet

På konferansen i Solna overtok FUG-leder Loveleen R. Brenna ledervervet og innehar dette inntil den neste nordiske konferansen som avholdes i Norge i september 2010.

Manifest mot mobbing

FUG er en av manifestpartene. FUG legger vekt på tiltak som kan forhindre mobbing, både i foredrag og på foreldrenettet.no. Loveleen R. Brenna deltok på Kjetil og Kjartans DVD "Foreldre mot mobbing." FUGs to spill for å avklare forventninger mellom skole og hjem, har også flere kort som er relevante for arbeidet mot mobbing. Mange av henvendelsene vi får fra foreldre, dreier seg om mobbing.

Arbeidet mot mobbing foregår på lokalt plan, i hjemmene og på hver skole. Det som skjer sentralt, blir lett fine ord, og vi vet ikke hvor stor betydning manifestarbeidet arbeid har. Men FUG har mange treff på mobbing på hjemmesiden, der blant annet heftet "Stopp mobbing – gode råd til foreldre" kan lastes ned.

Leksehjelp

FUG er med i referansegruppen for prosjekt Leksehjelp i regi av Utdanningsdirektoratet. Nestleder i FUG er med i et leksehjelpprosjekt i Stavanger. 2008 var prosjektets siste år. Sluttrapporten fra prosjektet slår fast at foreldrestøtte er viktig for de læringsresultater barna

oppnår. FUG ser at det er vanskelig å nå ut med dette budskapet både til foreldre og til skoler. Om all leksehjelp legges til skolen, får foreldre mindre innsyn i elevenes læring og mindre kontakt med det som skjer i skolen. FUG ønsker derfor å fortsette debatten om hva som er en god lekse og hvordan alle foreldre kan være ressurser for sine barn.

Utdanningsmyndighetenes ansvar for informasjon til foreldre

FUG bruker en stor del av sine ressurser til informasjonsarbeid overfor foreldre. Men også utdanningsmyndighetene har et stort ansvar for å gi informasjon og kunnskap til foreldre om nye reformer, rettigheter og foreldremedvirkning i skolen.

FUG arbeider fortsatt systematisk for at utdanningsmyndighetene skal påta seg og se sitt ansvar for å utarbeide informasjon til foreldre. FUG mener informasjonsvirksomhet rettet mot foreldre må tydeliggjøres i tildelingsbrev fra KD til Utdanningsdirektoratet og vektlegges i Fylkesmennenes tilsynsarbeid overfor kommunene.

Det er et hovedmål at utdanningssystemet, inkludert KS, tar sin del av ansvaret for å bidra til at skoleeier bedrer informasjon og veiledning til foreldre og at dette kommer klart fram i skoleeiers systemer og rutiner. FUG ser, gjennom en mengde henvendelser fra enkeltforeldre, at skoleeiere svikter på dette området. Bedre informasjon og veiledning vil, slik FUG ser det, demme opp for alle de henvendelsene som kommer til utvalget og til sentrale utdanningsmyndigheter

AKTIVITETER KNYTTET OPP MOT FORELDRE – SPESIELT TILLITSVALGTE FORELDRE

FAU-utsendingene

FUG ser og erfarer at direkte og hyppig kontakt med FAUene (og samtidig skolelederne) er viktig for å oppfylle kravene med hensyn til kompetansehevingen av tillitsvalgte foreldre. Tilbakemeldinger tyder på at denne kontakten bidrar til å øke aktiviteten og engasjementet i rådsorganene på den enkelte skole. Økningen av treff på FUGs nettsteder i etterkant av utsendingene, gir en tydelig indikasjon på dette.

Det ble i 2008 sendt ut tre FAU-sendinger i tillegg til skolestartsendingen SKAP dialog. Tilbakemeldinger fra skolene har gjort at vi nå tar kostnaden med å trykke to identiske brev til hver skole, slik at rektor og FAU-leder kan få hvert sitt eksemplar umiddelbart. Det bør også vurderes om det videre skal være to eksemplarer av de heftene som legges ved.

Innhold i utsendelsen mars 2008:

- Brev fra utvalgsleder
- Brosjyre med bestillingsliste på ene siden og omtale av heftene "Gi rom for lesing" og "Foreldre teller" på andre siden. Nettadressen til "Gi fortsatt rom for lesing" til 8.trinn ble også fremhevet.
- Brosjyre/teaser for skolestartsendingen – 1. trinn og 8. trinn

Innhold i utsendelsen september 2008:

- Brev fra utvalgsleder
- Brosjyre med bestillingsliste på ene siden og omtale av heftet "Foreldremøter" og spillene "Samspillet" og "Dialog" på andre siden.

Innhold i utsendelsen november 2008:

- Brev fra utvalgsleder
- Brosjyre med bestillingsliste på ene siden og omtale av nytt manifest mot mobbing, Kjetil og Kjartans tips mot mobbing og kartleggingsverktøy på andre siden.
- Heftet "Stopp mobbing – gode råd til foreldre"

Det er alltid en økt etterspørsel i etterkant etter materialet som blir løftet fram i utsendelsene. Det er et mål med ny publiseringsløsning på nettet at disse utsendingene kan forsterkes ytterligere ved at man får et parallelt løp mellom utsendelsene og FUGs hjemmeside. Våre stikkprøver viser at materialet i hovedsak kommer fram. Dessverre har FUG ingen mulighet til å sende ut informasjonen elektronisk. Dette er en direkte følge av at det ikke finnes en sentral base med oversikt over disse. Det er heller ikke mulig å kjøpe adresselapper til FAU ved skolene. Det er derfor grunn til å anta at der hvor materialet ikke har kommet fram til FAUene, har dette sin årsak i sviktende distribuering internt på skolene.

FUGs skolestartkampanje – SKAP dialog

FUG ønsket med skolestartkampanjen å skape ekstra oppmerksomhet rundt den betydning foreldrene har for barnas læringsutbytte. For at skolen kan dra nytte av den ressursen som foreldrene utgjør, og for å finne fram til gode læringsstrategier for den enkelte elev, er det viktig at skolen legger til rette for gode samarbeidsformer mellom hjem og skole.

FUG utviklet og sendte ut materiell til foreldre og kontaktlærere til 1. trinn i 2007, og ønsket i 2008 å utvide utsendelsen til også å omfatte foreldre og kontaktlærere på 8. trinn. Dette fordi mange begynner på ny skole på 8. trinn, og FUG ser behovet for informasjon og verktøy ved denne overgangen. Undersøkelser viser at foreldre blir mer fraværende i forhold til hjem-skole-samarbeidet på ungdomstrinnet. Kampanjen hadde derfor som et hovedmål å formidle kunnskapen om den viktige rollen foreldre fremdeles har i forhold til barnas læringsresultater og sosiale utvikling på dette stadiet i skolen. Videre tyder tilbakemeldinger på at kontakten mellom hjem og skole fortsatt i stor grad preges av enveis informasjon til foreldrene, og at foreldreengasjementet er mindre på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet. Et viktig delmål for kampanjen var derfor å bidra til en toveis kommunikasjon og reell dialog og medvirkning, dette spesielt med tanke på oppfølging av St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen, men også å sikre barn og unge en oppfølging som gjør at riktige skolevalg tas etter hvert, slik at en større prosentandel vil fullføre videregående skole.

Prosjektgrunnlaget

FUGs erfaring er at det er stor variasjon i skolehverdagen når det gjelder kvaliteten på hjem-skole-samarbeidet. Det er flere kommuner og enkeltskoler som allerede har forpliktende og godt innarbeidet planarbeid for hjem-skole-samarbeid. Et vesentlig langsiktig mål for kampanjen er å løfte fram disse gode eksemplene – kommuner og enkeltskoler som har gjort en pionerinnsats og fått et aktivt og godt skolemiljø gjennom et hjem-skole-samarbeid til beste for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Hvis man kan synliggjøre den konkrete innsatsen og tydeliggjøre gevinstene, kan dette inspirere de som ennå ikke har fått på plass en god plan for samarbeidet. Gevinstene, som først og fremst kan måles i bedre læringsresultater, underbygges med forskningsresultater som finnes fra feltet. Det finnes mye god forskning å støtte seg på, men undersøkelser viser at på tross av dette, er det mange skoler som ikke er oppmerksomme på hvilken ressurs foreldrene kan utgjøre.

Gjennomføringen av kampanjen

Kost og tid

Kampanjen er gjennomført i henhold til planen både når det gjelder kostnader og tid. En betydelig del av kostnadene er knyttet til selve utsendelsen. Iberegnet her er dekning av høyere portoutgifter for sendingene, kr 100.000,- ved at brosjyren om kap. 9a ble lagt ved, dekket av Utdanningsdirektoratet. Materiellet ble sendt ut før skoleslutt på våren, og kampanjeweben var klar til skolestart. Her fikk vi støtte fra Utdanningsdirektoratet på kr. 25.000,- til oversettelse av informasjonen til foreldre med andre språk. Disse oversettelsene kan lastes ned og skrives ut fra kampanjeweben. Lanseringen av kampanjen ble lagt til september, tilknyttet første foreldremøtet på høsten.

Kvalitet: Materiell og lansering

Hva kvaliteten angår, er det selvsagt en mer kompleks vurdering. Evalueringen fra Opinion viser imidlertid at hovedbudskapene for årets kampanje har nådd fram til målgruppene:

- Foreldrene er fortsatt viktige!
- Viktig med foreldrefellesskap

Vi har også fått mange positive tilbakemeldinger om materiellet direkte til sekretariatet fra skolene.

Når det gjelder lanseringen, har vi fått tilbakemeldinger både fra Drammen og Vestvågøy om vellykkede arrangement. Et ekstra høydepunkt var selvfølgelig at kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell holdt åpningstalen i Drammen. Begge begivenhetene fikk god dekning i mediene. En slik mediedekning ville vært vanskelig å få kun på grunnlag av materiellet som var utviklet, og ga forhåpentligvis flere enn de regionene som var direkte involvert, en kick-off for kampanjen.

Kampanjen er planlagt over en femårs periode fra 2007 til 2011, og visjonene for oppnådd resultat ved kampanjeslutt er følgende:

- Alle kommuner/skoler har en forpliktende plan for hjem-skole-samarbeid som skolen må rapportere på og blir målt på
- Kamp om å bli foreldrekontakt
- Alle lærerstudenter har 5 vekttall vedrørende relasjonsbygging og samhandling med hjemmet

Evalueringen av kampanjen 2007 (Opinion) viste at utsendelsen var kommet fram til skolene og kontaktlærerne hadde i stor grad gitt materiellet videre til foreldrene. Men vi hadde likevel ikke oppnådd ønsket gjennomslag for kampanjen hos foreldrene. På denne bakgrunn fornyet vi informasjonsarket til foreldrene i årets kampanje: Det ble minimale justeringer vedrørende selve teksten i informasjonen, men vi forsøkte å gjøre den lettere tilgjengelig med ny design (samme designelementer og farger, men nytt oppsett og ny papirkvalitet). Det er imidlertid ikke foretatt en ny evaluering av 1. trinnsutsendelsen, derfor er foreliggende rapport om utvikling og utsendelse til 8. trinn.

Evalueringen av årets kampanje *SKAP dialog* viser lavere kjennskap enn fjorårets. Det er færre blant både rektorer og kontaktlærere som husker kampanjen spontant, mens den uhjulpne kjennskapen blant foreldre er på samme nivå som sist. 121 skoleledere, 310 lærere og 210 foreldre deltok i undersøkelsen fordelt på små, mellomstore og store skoler.

Distribusjon

Evalueringen bekrefter inntrykket som lå til grunn for kampanjen: Både skolen og hjemmet er mindre opptatt av hjem-skole-samarbeid på ungdomsskolene enn de er på barneskolene.

Hjulpert er det prosentvis like mange rektorer som i fjor som husker å ha mottatt materiellet, og av disse sier nesten 90 % at de har fordelt det videre til riktig mottagergruppe. Denne videreformidlingen ligger også på samme nivå som i fjor.

6 av 10 kontaktlærere sier de har distribuert brosjyrene til foreldrene. Blant de som ikke har gjort det, sier en stor andel at de har tenkt å gjøre det på første foreldremøte. Evalueringen foregikk i november, noe som viser at første foreldremøte på høsten blir prioritert langt lavere på ungdomsskolene enn på barneskolene.

Den lave andelen av foreldre som har fått eller husker årets kampanjemateriell (halvering fra fjoråret) kan altså forklares ut fra dette.

Samtidig tyder tilbakemeldinger på at det er færre foreldre som møter til foreldremøtene på ungdomsskolene enn på barneskolene. Man bør derfor vurdere om det er andre distribusjonskanaler som er bedre enn skolene, for å nå foreldrene.

Kommunikasjon og budskap

Blant de som har oppfattet et budskap, er forståelsen bra – nesten halvparten av lærerne oppfatter budskapet til å handle om betydningen og viktigheten av et godt samarbeid mellom hjem og skole. Blant foreldrene er budskapsforståelsen svakere, med ”informasjon om det å begynne på ungdomsskolen” som hyppigst oppgitte innhold. I tillegg vises det til informasjon om FAU og FUG.

32 % av lærerne sier de har blitt motivert til å engasjere foreldrene i samarbeid med skolen (mot 40 % i fjor), mens 44 % av foreldrene (mot 54 % i fjor) sier de har blitt motivert i forhold til konferansetimer og foreldremøter, mens 50 % har blitt mer motivert i forhold til barnas læring hjemme.

Samtidig mener mindre enn halvparten av rektorene at kampanjemateriellet er egnet til å nå FUG sin målsetting om å styrke samarbeidet mellom hjem og skole.

Opinions avsluttende konklusjon er at undersøkelsen viser at budskapet i kampanjen har virket motiverende, og stimulert til økt samarbeid mellom hjem og skole – særlig blant foreldrene.

Dette gjelder imidlertid for de som har mottatt materiellet. Distribusjonskanal til foreldrene må diskuteres før en eventuell videreføring av kampanjen på 8. trinn. Det bør også diskuteres om materiellet til 8. trinn skal fokusere mer på utdanningsvalg og slik dreie inn mot videregående skole.

En utfordring med en slik evaluering er selvfølgelig at det bør ikke gå for lang tid mellom utsendelse av materiellet til evaluering blir foretatt, slik at ikke annen informasjon om/fra FUG blandes inn i vurderingen. På den annen side så vi her at mange skoler ikke hadde hatt første foreldremøtet ennå, og derfor ikke hadde fått delt ut materiellet til foreldrene. Angående foreldrenettverk så kunne man på gjeldende tidspunkt undersøke bevisstheten rundt det at foreldrenettverk er viktig, men det var for tidlig å få vite noe om hvordan disse har fungert.

Evalueringene i 2007 og 2008 har vært verdifulle i utviklingen av retningslinjene for kampanjen. Et godt grep for å forbedre kampanjen ytterligere kan være å hente inn fokusgrupper blant foreldre og skoleledelse for å se på hva som er ønskelig av konkrete verktøy for å bedre hjem-skole-samarbeidet.

FUG har utviklet kampanjen *SKAP dialog* i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, Utdanningsforbundet, KS, Skolenes landsforbund og Norsk Skolelederforbund

Skoleringsmaterieill

Etter FUGs mening er skolering av tillitsvalgte foreldre viktig for at rådsorganene skal fungere godt. For å hjelpe skolene i dette arbeidet, har FUG utarbeidet et opplegg for skolering av foreldrekontakter og medlemmer av FAU. Opplegget består av lysarkserier som kan lastes ned fra nettet og suppleres med heftene fra FUG. FUG anbefaler at skoleringen bør skje i samarbeid mellom rektor og FAU. Når det gjelder selve trykksakene, har det blitt foretatt opptrykk av følgende skoleringsmaterieill/ hefter:

- Medlem av FAU – hva nå? (BM)
- ABC for foreldrekontakter (BM)
- Medlem av SU kortversjon (NN)
- ABC for nyvalde foreldrekontakter kortversjon (NN)
- Er du blitt medlem av FAU kortversjon (NN)

Det ble trykket 1000 av de to bokmålsheftene og 500 av kortversjonene på nynorsk.

Foreldremøter(BM)/ Foreldremøte(NN)

Dette heftet ble revidert. Det var på dette tidspunktet klart at FUG ville få nytt mandat og dermed ny logo, men denne var ennå ikke utarbeidet. Føringerne var derfor at trykksaker i denne perioden kunne fristilles fra den eksisterende designmalen.

KFU Drammen brukte spillmetaforen i forbindelse med lanseringen av SKAP dialog (8. trinn) og spesielt foreldre som supporterklubb for elevene – dette ble tatt med som innspill til designeren og videreutviklet. Forsiden illustrerte samtidig at det kan være ulike løp til samme mål. Det var også en føring at heftet skulle framstå mer som en manual som man lett kunne slå opp i. Formmessig ble det derfor en tykkere papirkvalitet og en klarere oppdeling. Ideelt sett burde det vært spiralrygg, men dette ble for kostbart. Innholdsmessig beholdt vi bare de delene som gikk direkte på foreldremøter og bearbeidet disse. Et mål for FUG er at våre trykksaker ikke bare skal være til informasjon, men også skape aktivitet, og dette ble tilstrebet både i form og innhold.

Rådgivning – telefon og e-post

I 2008 behandlet FUG ved sekretariatet totalt 575 rådgivingssaker rettet mot enkeltforeldre og tillitsvalgte foreldre. FUG mottok 245 rådgivingssaker via e-post og 320 rådgivingssaker på telefon. Å svare på henvendelser fra enkeltforeldre er tidkrevende. Det er også i lys av dette FUG jevnlig tar opp med departementet, Utdanningsdirektoratet m.fl. nødvendigheten av at utdanningssystemet videreutvikler sitt informasjonsarbeid overfor foreldre. FUG er også kjent med at det kommer enkelthenvendelser til KD og Utdanningsdirektoratet.

De aller fleste sakene handler om tillitsvalgte foreldre og deres oppgaver, organisering av undervisningen og det fysiske og psykososiale skolemiljøet. I tillegg er det en del henvendelser om gratisprinsippet, generelt om foreldrenes oppgaver og om spesialunder-

visning. Mange av spørsmålene er av en slik art at FUG kan henvise videre til hvor i utdanningssystemet foreldrene kan henvende seg, og opplyse om hvilke rettigheter de har. FUG anser at dette er en viktig del av FUGs oppgave, blant annet fordi rådgivingssakene gir en god føler med hva foreldre oppfatter som problematisk, og hvor i utdanningssystemet løsninger er vanskelig å finne.

Vi jobber også med nettsidene våre og legger ut så mye som mulig av relevant informasjon der.

Foredrag

Det er FUG-leder som holder flest foredrag. Høsten 2008 måtte hun etter hvert trappe ned noe av foredragsvirksomheten grunnet graviditet. Hun holdt i overkant av 30 foredrag i egenskap av FUG-leder i 2008. De øvrige FUG-medlemmene holdt ca. 15 foredrag i perioden. Sekretariatet påtok seg å holde ca 20 foredrag i løpet av 2008.

FUG-medlemmene har måttet prioritere foredrag på høgskoler og kommuner for på denne måten å nå flest foreldre og ansatte i skoleverket. Sekretariatet har prioritert kommuner, men også holdt foredrag på enkeltskoler.

Tema har i hovedsak vært samarbeid mellom hjem og skole, med ulike satsningsområder og vinklinger innenfor dette.

FUG legger vekt på å konkretisere innholdet i samarbeidet. Ved at vi er resultatorientert og har utviklet verktøy for samarbeidet som er tilgjengelig på nettet, opplever vi at mottakere tar imot dette som nyttig. FUG formidler ikke bare at hjem og skole må samarbeide, men gir hjelp til hvordan. Foredragsvirksomheten gjør at FUG blir kjent og bidrar også til at FUG får et inntrykk av hva som er viktige temaer for foreldre rundt i landet.

Foredragsvirksomheten og skoleringsvirksomheten reiser enkelte prinsipielle spørsmål knyttet til likebehandling. Det prinsipielle er knyttet opp mot kostnader for kommuner, kommunale foreldrutvalg (KFU), FAUer og enkeltskoler. Dess lenger unna Oslo eller utvalgsmedlemmenes bosted foredraget skal holdes, dess dyrere blir det for bestiller. Dette medfører nok at Oslo-området vil ha en større tilgang til våre tjenester enn f. eks FAUer i Hasvik. Utvalget har derfor en løpende debatt om hvordan utfordringen kan løses innenfor eksisterende budsjett. Utfordringen ligger i at en omfordeling av økonomiske midler til dette, vil svekke andre sider av virksomheten.

En annen utfordring er at lærerutdanningen ikke i tilstrekkelig grad setter fokus på den betydningen hjem-skole-samarbeidet har for elevenes læringsutbytte. Lærerutdanningen ser også ut til bare i mindre grad å vektlegge kommunikasjonen med foreldre og å vise til hvordan foreldre kan utgjøre en ressurs for skolen. Utvalget vil derfor i 2009 prioritere innsatsen på foredragssiden mot lærerutdanningsinstitusjonene.

KFU-prosjektet i Nord-Trøndelag:

FUG har gjennom flere år satset på opprettelse av kommunale foreldrutvalg. I 2006 tok FUG initiativet til å etablere et prosjekt på fylkesnivå med det mål å etablere kommunale foreldrutvalg i alle kommuner i Nord-Trøndelag. Stjørdal kommune ble forespurt om å være vertskommune for prosjektet. Kommunenes sentralforbund (KS) i Nord-Trøndelag og Utdanningsforbundet på fylkesnivå takket ja til å være samarbeidspartnere i prosjektet.

Prosjektplanene startet høsten 2006. Prosjektet var ment å være avsluttet ved utgangen av 2007, men ble forlenget ut 2008.

FUG har hele tiden vært prosjekteier og prosjektansvarlig. Prosjektet har vært finansiert av FUG og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Budsjettet ble økt da prosjektperioden ble forlenget. I prosjektperioden har det vært avholdt to ”kick-off”-seminarer. FUG-leder Loveleen Rihel Brenna deltok på begge disse. I tillegg ble det avholdt en avslutningskonferanse i Stjørdal høsten 2008.

Hovedmålet for prosjektet var som nevnt at *alle kommuner i Nord-Trøndelag har opprettet et kommunalt foreldreutvalg innen utgangen av 2007*. Ved utgangen av 2008 er det kommunale foreldreutvalg i 9 av 24 kommuner. Ytterligere to er under etablering og vil følges opp videre. Ut fra antall kommuner er måloppnåelsen noe svak. Likevel er ca. 84 % av alle foreldre tilsluttet et KFU. Mange kommuner i fylket er svært små, og det kan stilles spørsmål ved verdien av KFU i slike kommuner. Alle de store kommunene har etablert KFU.

Evalueringskonferansen

Evalueringen viser at 80 % av deltakerne som svarte, var **svært fornøyde** med konferansen og 16 % svarte at de var **ganske fornøyde**. 73 % svarte at de **kjente til** FUG før konferansen, 27 % kjente **ikke** til FUG før konferansen.

Informasjon om konferansen og påmelding kunne vært bedre, da det gikk for lang tid fra informasjon om konferansen ble sendt ut, til påmeldingsdato. Det framkom sterke ønsker om at konferansen burde gå over to dager. Dette på grunn av viktigheten av det sosiale aspektet og nettverksbyggingen. Flere av deltakerne kunne nok tenke seg noe bedre tid til utfyllende spørsmål underveis i programmet.

De aller fleste var svært godt fornøyd med innholdet på konferansen og ønsker flere samlinger. Disse mente også at konferansen var relevant i forhold til deres arbeid i KFU/FAU. Det ble uttrykt ønske om at flere lærere deltok.

Kostnaden med prosjektet sett opp mot måloppnåelsen har medført at FUG for 2009 ikke vil avholde regional KFU-konferanse, men i stedet satse på en nasjonal foreldrekonferanse hvor ett av temaene vil omhandle KFU.

Regional hjem-skole-konferanse i Stavanger

FUG var medarrangør og sentral bidragsyter ved ”Heim-skole-konferansen” i Rogaland. Konferansen ble arrangert i Stavanger, og i overkant av 50 foreldre, i hovedsak tillitsvalgte foreldre, og ansatte i skolen deltok. Temaet var samarbeid om elevenes skolemiljø. Konferansen var et samarbeid mellom KS, Utdanningsforbundet og utdanningsdirektøren i Rogaland. Erfaringene fra konferansen er så gode at i 2009 vil det bli avholdt to regionale konferanser i Rogaland.

Del III Redegjørelse for hvordan informasjonsrollen er gjennomført

Kommunikasjonsarbeidet i FUG skal bidra til at FUG når sine overordnede mål. Med utgangspunkt i kommunikasjonsstrategien skal det utarbeides årlige kommunikasjonsplaner. Kommunikasjonsplanene skal samkjøres og integreres med virksomhetsplanen. Strategisk kommunikasjon i FUG skal bidra til at FUG framstår som en troverdig aktør og gi utvalget tyngde overfor beslutningstakere og aktører på alle nivåer i utdanningsfeltet. Kommunikasjonsstrategien forholder seg til FUGs mandat som er å være et eget selvstendig forvaltningsorgan og et rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet. Kommunikasjonsarbeidet skal i særlig grad være et virkemiddel for å nå følgende overordnede mål:

- FUG skal ivareta foreldreinteresser på alle nivåer i skolesystemet og arbeide for et godt samarbeid mellom hjem og skole. FUG skal også bidra til å utvikle hjem-skole-samarbeidet.
- FUG skal bidra til å øke foreldreengasjementet og foreldres deltakelse i skolen.
- FUG skal være foreldrestemmen mot sine målgrupper og samarbeidspartnere gjennom å drive bevisst, systematisk og offensivt kommunikasjonsarbeid.

Utvikling av ny grafisk profil

FUG fikk utvidet sitt mandat fra 1. januar 2009. FUG skal også jobbe for å få til et godt samarbeid mellom hjem og skole på første trinn i videregående opplæring. Det betyr at FUG endrer sitt navn til Foreldreutvalget for grunnopplæringen. Det var derfor ønskelig og sterkt nødvendig å ha ny grafisk profil ferdig innen utgangen av 2008.

Høsten 2008 utviklet Ludens reklamebyrå i samarbeid med utvalget en helhetlig profil for FUG. Designmanualen består blant annet av logo og retningslinjer for designelementer, farger og logobruk i alle sammenhenger (for eksempel postale trykksaker, lysark, publikasjoner og nettsteder). En håndbok som beskriver bruken av designprogrammet, ble utarbeidet:

- Design av grafisk profil: Beskrivelse av idé og bærende elementer, farger, bildebruk og typografi
- Logo
- Beskrivelse av logobruk
- Design av postale trykksaker som for eksempel konvolutter og visittkort, for både fortrykte produkter og elektroniske utgaver
- Design av annonsemaler
- Design av signatur i e-post
- Design av PowerPoint-maler (lysark).
- Profilhåndbok
- Beskrivelse av hvordan profilen skal kunne implementeres på andre produkter i fremtiden

Den nye logoen er for øvrig brukt på årsrapportens framside.

Nettprosjekt 2008

FUG har to nettsted: www.foreldrenettet.no og www.fug.no. FUG vedtok i 2008 at FUG skal gå fra å ha to nettsider til ei nettside, dette vil bli gjennomført gjennom nettprosjektet i 2009.

FUG har som mål å få ei nettside som oppfyller kravet om universell tilgjengelighet, som avspeiler utvidelsen av virksomhetsområdet og gir organisasjonen mulighet til å få en kanal som er brukervennlig, bedrer dialogen med brukerne og som vil være en avlastning for rådgiverne i sekretariatet. FUG satte derfor i gang et nettprosjekt høsten 2008, som for øvrig må videreføres i 2009.

Høsten 2008 ble det jobbet med å utvikle wireframes og informasjonsarkitektur og begynt med brukerundersøkelser og en nettstrategi. Målsettingen for prosjektet var å:

- Konkretisere mål for satsningen
- Kartlegge brukerbehov
- Utarbeide informasjonsarkitektur
- Utarbeide wireframes
- Brukertest wireframes
- Konseptutformulering for FUGs nye webside

Flere av oppgavene vil bli fullført i begynnelsen av 2009 og bli en del av den videre nettsatsingen.

Statistiske opplysninger.

Statistikken i forbindelse med våre to nettsteder, www.fug.no og www.foreldrenettet.no, er hentet fra publiseringsløsningen imaker. Statistikken er ikke fullstendig og uttømmende, noe som gjør at man skal utvise en viss grad av forsiktighet ved tolkning og analyse.

I løpet av 2008 var gjennomsnittelig 4100 unike brukere innom www.fug.no i måneden, og 6000 unike brukere innom www.foreldrenettet.no i måneden, det vil si ca 10 000 unike brukere i måneden (totalt 120 000 unike brukere i året). På foreldrenettet er det i overkant av 7000 unike brukere for hver av månedene februar - mai, med nedgang i sommermånedene og i desember. April og mai har de største toppene. Ser man på antallet ikke unike brukere, har www.foreldrenettet.no rundt 74 200 treff måneden, det vil si totalt 890 500 treff i løpet av ett år. Nettstedet www.fug.no har sine topper i november og mars, og nedgang i sommermånedene, men er ellers jevnt på 4000 unike brukere. Det er rundt 71 400 treff i måneden, totalt 857 300 i løpet av ett år for fug.no, hvor toppene er i september og oktober.

Hvilke sider besøker brukerne?

Ti på topp på www.foreldrenettet.no:

- FAU
- Foreldrekontakt
- Opplæringsloven
- KFU
- SU
- Rett og plikt
- Mobbing
- Kampanjensidene (foreldresiden og lærersiden for 1. trinn, og welcome to school).
- Foreldrerådet
- Nettkart

Ti på topp på fug.no:

- Hjem-skole-samarbeid
- Ofte stilte spørsmål (OSS)
- Om foreldre i grunnskolen
- Materiell
- Bestilling
- Linker
- Om FUG
- Samarbeid med skolen via IKT
- Pressemelding
- Foreldrekontakten

Besøket på nettsidene viser at det fleste brukerne er ute etter spesifikk informasjon når de besøker våre sider, siden det er få av nyhetsartiklene som blir lest. På foreldrenettet vil de vite noe om de ulike rollene foreldre kan ha som tillitsvalgte i FAU, SU og KFU, og hva det innebærer å være foreldrekontakt. De er interessert i retter, plikter og lover. Av de andre temaene som vi har lagt ut på nettet, er det mobbing som får flest treff sammen med kampanjesidene våre.

De som besøker fug.no ønsker å vite mer om FUG, finne svar via OSS (Ofte stilte spørsmål), og lese mer om hjem-skole-samarbeid og om foreldre i grunnskolen. De leter også etter andre interessante linker, hvilke type materiell FUG har å tilby og hvilke pressemeldinger som ligger ute.

Mediekontakt 2008

FUG har i 2008 hatt rundt 80 mediehenvelseler og rundt 10 egeninitierte henvendelser. Mediehenvelselerne gjaldt elevsaker (læremidler, lekser, eksamen, vurdering, ferdigheter), SFO (pris og innhold), mobbing, foreldresaker, skolestart, inneklime, politiske beslutninger, gratisprinsippet og skoleøkonomi. FUG satte fokus i sine initierte saker på skolestartkampanjen, kommuneøkonomien, SFO, foreldres betydning for barnas læring med mer.

Mediehenvelselerne kommer stort sett fra riksmidier som Aftenposten, VG, Vårt Land, Dagsavisen, P4, TV 2, NTB og NRK. I tillegg er det henvendelser fra NRKs regionskontorer, Romerikes Blad, Fædrelandsvennen, Sunnmørsposten, Adresseavisa, Bergens Tidende og Drammens Tidende.

I sitt kommunikasjonsarbeid legger FUG også vekt på dialog og samarbeid med aktørene i utdanningssektoren. Både Utdanningsforbundet, KS, Skolenes Landsforbund og Skolelederforbundet har vært involvert i lanseringen og i utarbeidelsen av informasjonsmateriellet til skolestartkampanjen

Del IV Helse, miljø og sikkerhet

FUG-sekretariatet er foreløpig en så liten organisasjon at den kan unntas fra verneombudsordningen. Det gjennomføres i stedet årlige kartleggingsmøter der vi etter skjema går systematisk igjennom relevante områder: organisatoriske forhold, psykososialt miljø, inneklime og ergonomi.

Våren 2008 ble organisering av arbeidet, arbeidsoppgaver og lignende gjennomgått med

bistand fra personalrådgiver i KD. Gjennomgangen danner grunnlaget for endringer i 2009.

I 2008 hadde samtlige ansatte en gjennomgang av arbeidsplassen sin av ergoterapeut fra bedriftshelsetjenesten. Mangler ble utbedret. Videre ble kontorstoler erstattet der dette var behov. FUG disponerer en massasjestol for sine ansatte

PERSONALADMINISTRASJON.

Det er gjennomført medarbeidersamtaler mellom kontorsjef og ansatte i FUGs sekretariat i henhold til gjeldende retningslinjer.

Sekretariatsleder har hatt medarbeidersamtale med avdelingsdirektør i KD. FUG er glad for at disse rutinene er på plass.

Tilsetting- og personalforvaltning

FUG er omfattet av handlingsplanen for et inkluderende arbeidsliv og er en IA-bedrift. Det har vært minimalt med sykefravær i løpet av året.

Plassering av FUGs kontorlokaler (2. etasje uten heis) gjør det vanskelig å rekruttere personer med nedsatt fysisk funksjonsevne, for eksempel rullestolbruker.

FUG har merket seg regjeringens krav om å sette mål og utarbeide planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. FUG er oppmerksom på dette ved alle tilsetninger i sekretariatet. I 2008 har ikke personer med innvandrerbakgrunn hatt den nødvendige kompetanse for å komme i betraktning. Det er pr. 31.12.08 ingen ansatte med innvandrerbakgrunn i FUGs sekretariat.

Lønnsnivå

Statistikk viser at lønnsnivået i sekretariatet for seniorrådgivere ligger under gjennomsnittet i den statlige forvaltningen.

LIKESTILLING I VIRKSOMHETEN – HÅNDHEVING

Likestilling er godt ivaretatt i utvalget (4 menn og 5 kvinner). I sekretariatet er det foruten kontorsjef bare kvinner i de faste stillingene.

GRØNN STAT

FUG arbeider systematisk med å integrere miljøhensyn i sin drift gjennom innkjøp av produkter med lang levetid gjennom firmaer med returordninger, kildesortering og bruk av makulaturpapir til kladd. Vi leverer lysrør og tonerkassetter til resirkulering.

Når det er hensiktsmessig, vurderer vi bruk av telefonmøter. Det er en utfordring for FUG som har medlemmer fra alle deler av landet, å reise miljøvennlig. Når det gjelder forbruk av elkraft er det vanskelig å redusere forbruket på grunn av gamle og til dels svært trekkfulle lokaler.